

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciškanška ul. 6/1. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Na-
ročnina znaša za neorga-
nizirane 60 Din, za inozem.
80 Din. Posamezna šte-
v. 1-50 Din. Članstvo „Pov.
UJU—Ljubljana“ ima s čla-
narino že plačano naročni-
no za list. Za oglase in re-
klamne notice vseh vrst je
plačati po Din 2-50 od peti-
vrate. Inzeratni davek po-
sebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Učiteljski politični klubi.

Pod tem naslovom prinaša glavni urednik »Narodne Prosvete« tov. St. St. članek, ki je poučen za osvetljenje tega vprašanja tudi za nas.

Konstatira, da je med učiteljstvom nastala prava manija za ustanavljanje politično-strankarskih klubov.

V Beogradu so se osnovali radikalni, demokratični, samostojno-demokratiški itd. klubi ki imajo svoje statute, svojo upravo, seje in vloge ter vplivajo na deželo.

Na ta način se potroši ogromno časa in energije s strani učiteljstva na te strankarske klube v škodo UJU.

Ti klubi ne koristijo niti politiki, niti UJU. Oni capljajo nepozvani in neopazena za strankami.

V njih se vodi prazni razgovori in prepiri čisto strastni in neznosni, samo o osebnih vprašanjih. Tu se razpravlja o vprašanjih izven politike. Pretresajo se slučajni osebni nameščani: upraviteljsko, nadaljevanje šole, honorarij itd. (Pregibanja in premeščanja lastnih tovarišev).

In kar je najusodnejše: v teh klubih se vodi brezobzirna kampanja z ozirom na skupščine in društva stanovske organizacije, kadar je izraženo v njih kakor mesto. Teda se zahteva takoj pri volitvah proporc po strankarsko politični opredelitvi članstva in se kandidira samo strastne strankarje na izraznena mesta v odborih brez ozira na druge strokovne sposobnosti.

Ona stranka, ki ne uspe, smatra to za »casus belli« in izrabi to za gojitev osebne mrznice proti stanovskim tovarišem drugega političkega prepričanja ter goji prepire ki težko in bolno pretresajo stanovsko organizacijo.

Ves pokret teh klubov izhaja iz centra, ne z dežele, da se posamezne osebnosti pokažejo strankam, kaj store za ne. Dasi klubi ničesar pozitivnega ne store za vzgojo politične zavesti klubovih članov in je njih delo povsem brez koristi, vendar delujejo naprej.

Mi bi klube odobraval, če bi se potom njih širili kakšni novi napredni politični principi; če bi ti klubi širili med učiteljstvom vsestransko državno-pravno politično izobrazbo; če bi se v njih vodila stroga in stvarna kritika in pretresa-

nie vseh važnih političnih dogodkov; če bi se v njih ustvarjala jasna sodbja o raznih državnih vprašanjih; če bi se pretresala nacionalna vprašanja, da bi se potom njih v politični pokret vnašala potrebna doza kulturno-prosvetnih, socialno-gospodarskih in higiensko družabnih pokretov.

Niti eden klub ne deluje v tem pravcu in nima tega v pravilniku in zakai? Zato, ker je za vse to treba višje izobrazbe, višje volje in ker so tradicije preteklih političnih bojev in metod lažje, kakor zavednost do nalog, ki jih sedanjost zahteva od nas. In zato, ker je najlažje vstopati v klub brez višjih nalog in ciljev, da se malo izkriči, oblati in očrni tega ali onega; sestati se, da se sestaja in presteje, »koliko nas je še?« to je začetek in konec dela v sedanjih klubih.

Klubi se ne trudijo, da bi bilo Udrženje močno in veliko, da se v njem izgledajo medsebojnosti, da se v njem ne gubejo in vani delegirajo ljudje ki razumejo uspešno sodelovati za ves stan, in ki hočejo tako delovati; ne nečujejo se talenti in sposobni ljudje za poedine posle — misli se le na proporc in strankarstvo predvsem.

Potom klubov se favorizirajo vlade obstoječe iz strank, ki jim pripadajo klubovi člani, četudi uničujejo naša prava in interese.

V njih se izgubi zdrava kritika in politična zavest ter zdrav pravec. Celo člani, ki donajajo z dežele nesumljivo zdravo politično moralo in značaj v osredje, izgube to v klubu.

Ako si hočejo klubi podaljšati življenje naj vnesajo v svoje delovanje smoter politične izobrazbe objektivno obveščanje in zdravo kritiko naj citajo razprave, naj vzamejo v obrambo ogrožena prava svojih tovarišev, naj vsake-mu kažejo resnico in naj gme proti korupciji in naskokom na naša prava, naj vnesajo družabno in prosvetno delo v svoje seje, naj krenejo na novo pot, k novim smotom, naj nastopijo z novimi programi, ker klubi lahko mnogo store v krogu enakomisljenih, če imajo moderne ideje, dajo lahko mnogo novih lepih idej vsaki stranki in zavzamejo lahko vidno in koristno mesto v pravi narodni demokraciji.

in za vse količkaj uvidevne odveč!

Dotaknil sem se tako le nekoliko učiteljstva samega ter gotovo s tem dokazal, da je treba posebnega upoštevanja podeželskega učiteljstva z ozirom na naš materialni, pravni in šolskodelovni položaj.

Prehajam na sklep. Ne dvomi-mo več, da podeželske šole ne moremo in ne smemo več po vsem istovetiti z mestno šolo! Za nas ne obstoja več noben dvom, da nista položaja podeželskega in mestnega učiteljstva različna. Vse skupaj pa še predstavlja nerešen podeželski problem, ki stavi na nas veliko nalogo obširnega proučevanja. To proučevanje pa je treba organizirati, treba ga je razčleniti v podrobna dela, kakor pač to zahteva vsaka večja akci-

ja, treba bo teoretičnih razprav, podprtih kolikor mogoče na praktične izkušnje. Treba bo tudi organizirati odseke za to proučevanje, n. pr. podeželsko-šolske ped. did. krožke, rečimo v vsakem učiteljskem društvu en tak krožek. Apefrati bomo morali posebno na izkušene podeželske šol-nike, da se oglasijo k tozadevnim razpravam. Kresale se bodo misli in nazor, nastale bodo večje in manjše borbe mišljeni posameznikov. Dobrodošla bodo razna bodrila, navodila, učne slike, učni načrti, zbirke učne snovi itd. nanašajoče se na podeželsko šolo in izvirajoče iz prakse. Upam, da se tako razvije sčasoma naša podeželsko-šolska književnost, katero doslej mi še popolnoma pogrešamo.

(Dalje prih.)

Mednarodna organizacija učiteljstva.

Vaša članka, gđc tov. M. K., sta me oba zanimala, le škoda, da Vas moram obžalovati ker boste delili usodo vseh idealistov. Ali res mislite, da se čuti danes duhovna potreba po mednarodni organizaciji.

Pred več nego 50 leti je bilo v tem oziru pač precej drugače, toda dandanes, ko se smatra, učiti se jezikov velikih sosednjih narodov za anahronizem (!) ali še za kaj hušrega, ko se obsoja zasebno obveščanje z drugorodnimi tovarjišji soderžavljani kot nepatriotsko zadržanje ko se lači nagnjenje k partikularizaciji in prostovoljnemu rob'nzonizmu, je mednarodna učiteljska organizacija — nemogoča stvar.

Le oprite se malo okoli sebe in novejte mi, v katerih plasteh sodobnikov, pri tkzv. študiranih ali priprostitih hudeh nahajate več smisla in čuta za človečanstvo! Ako našdete stvar narobe, preiščite vzroke, resnice pa ne dajte javnosti na razpolago, ker jo tepta.

Le preveč sladko je, zibati se v prijetnih zmotah in nihče se ne da rad buditi iz sladkega sna ki ga povzroča cenenje onim vsakdanjih resel.

Klub tem idealisti ne obumavaio, temveč mirno čakajo, kar mora priti! Nove strahote in stiske bodo silile k preorientaciji in prevrednotenju vseh vrednot! Krvavo polje je pač kaj dobro zemljišče za nove boljše ideje, le da! Bog da bi potem ljudje z glavo in srcem prišli za žezlo. Završetek zadnje vojne nas je v tem oziru silno razočaral, ker

so diplomati uničili, kar je bilo v srcih množic dobrega dozorelo.

»Dober Evropelec je najboljši patriota« je dejal ruski sociolog Novikov. »Ko bodo vlade upoštevale le resnično inteligentnost in moralnost se bodo dale mednarodne razmere lahko urediti v dobrobit vseh podložnikov...« V katero smer na se pomika Evropa danes vobče?? Žalibog da vamet šele po nesreči pride!

Še nekaj! Kdor hoče človeštvu v resnici dobro, mu mora nuditi le najboljša sredstva za kulturni napredek. V tem oziru pač Esperanto ne predstavlja takega sredstva. Espo je izum zdravniška Zamenhofa, ki je sam hotel leta 1894, in leta 1906, svojo iznajdbo izpopolniti, pa so mu odsvetovali propagatorji in založniki esperantskih knjig. Na ta način ostal je Espo nerazvit otrok in se tudi izraza no otroško! Vse kaj drugega pa je Ido ali popravljeni Espo, plod večletnega znanstvenega raziskovanja in izbiranja priznanih veščakov! Ido ima tudi že nekaj koristne literature in mednarodno pedagoško unio, na katero je »Učit. Tov.« že decembra 1922, l. opozoril. Tega jezika se lahko vsakdo sam brez drugih kurzov in v kratkem času nauči. Kdor zna latinski ali še bolje kak romanski jezik, razume ga že prvi dan. Priopominjam, da je bil Ido sprejet od delegacije za uvedbo mednarodnega jezika in ne Espo, kakor je pred kratkim neki esperantist po časopisu mistificiral slov. javnost. J. Kovačič.

MIRKO VAUDA:

Proučujmo vprašanja podeželskega šolstva in učiteljstva.

(Dalje.)

Na drugi strani mestni učitelji: z 20—40 učenci v razredu, z dnevno rednim šolskim obiskom, brez šolskih oprostitvev, s celo dvorano množičnih učil, z učenci — dobro preskrbljenimi s šolskim potrebščinami, s šoli prijaznimi in naklonjenimi, s šoli poštrenovalno šolopodpirajočimi, mestni šolskimi svetovi, no in gotovo istočasno z namestitvijo ali vsaj lažje (kot na deželi) dobljenimi, udobnejšimi in najbrž celo cenejšimi stanovanji, z dobro, mnogokje razpoložljivo gostilniško ali privatno in povrh cenejšo hrano, s premnogimi prilikami nadalje izobrazbe (s tečajji predavanji, gledališči itd.), v bližini in vedno možnem stiku z razmere opazujočimi in torej poznavajočimi ter zato ondotno šolo in učiteljstvo bolj podpirajočimi šolskimi oblastmi itd.

Prvi — sožalje nam vzbujajoči podeželski tovariš do-biva osebne draginjske doklade po tretjem, drugi — naše čestitke izjavljajoči mestni tovariš na iste doklade po prvem ali drugem krajevnem draginjskem razredu. A še dalje: prvi službuje morda na

nižje organizirani in s težkimi razmerami se boreči podeželski šoli, vrši svojo službo vsled težkih življenjskih, gmotnih in lokalnih razmer z nekako duševno notrtostjo, s težko mobiliziranimi zadnjimi silami; drugi službuje na višje organizirani, v prijetnejših razmerah delujoči mestni šoli, vrši svojo službo vsled dokaj lažjih življenjskih, gmotnih in krajevnih (mestnih) prilik z boljše ohranjeno duševno krepstjo, s svežimi telesnimi in duševnimi silami. A glej io zlobo: Obema je predpisani isti učni smoter, naloženo popolnoma ali z malo razliko isto breme učne tvarine in oba, podeželski in mestni učitelj, dobata na podlagi enako zahtevanih uspehov — seveda neenake kvalifikacije! O prilikah in neprilikah izvenšolskega dela na podeželju, kjer to delo skoraj izrečno sloni le na ramednih učitelstvih, pa bi bilo govoriti, primerjajoč to delo z onim v mestih, danes preveč

Onim, ki mislijo v Beograd na višjo pedagoško šolo.

Da ustrezem vsem, ki so me povpraševali in onim ki me nameravajo še povpraševati, sem se odločil napisati članek strogo informativnega značaja.

Dasi že poteka drugo leto, odkar je odprt ta naš prepotreben inštitut, vendar vidimo na njem slušatelje slovenske narodnosti šele v drugem letu njegovega obstoja in to v zelo pičem številu. To je pripisati prvenstveno oddaljenosti a v drugi vrsti — strahu pred beograjsko stanovansko bedo in draginjo. Povdarjam, da se tem člankom ne mislim delati reklame Beogradu.

Slovenci so si doslej priborili dobro ime. Pri srbskih tovariših so pridobili na ugledu in spoštovanju, tako da jim naše nepopolno obvladanie srbskega jezika ni predmet smeha in spotikanja. Komur je srbski jezik težkoča, ki mu onemogoča pot na ta zavod, svetujem, da zavrne vse pomisleke glede tega, kajti v dozednem času obvlada v glavnem jezik tako da se mu s te strani ni bati kakršnegakoli iznenadema. Srbski

tovariši so zelo kolegijski: kjer morejo vam gredo na roko z nasveti in dejanji.

Učiteljski zbor pa zasluži s svojim postopanjem in obzirom napram Slovincem vso čast.

Doslej je določeno, da traja učna doba višje pedagoške šole dve leti. Po novih verzijah, ki krožijo po Beogradu, bo baie podaljšana na štiri leta. Definitivnega konkretnega v tem pogledu še ni ničesar.

Stanovanjska beda je v Beogradu zelo velika, a to samo za družine. Za posameznike je vedno mogoče dobiti primerno sobo v našem s celim konfor-tom Cene zasebnih sob, ki odgovarjajo minimumu človeških zahtev, varirajo med 500—800 Din mesečno, dočim lepša soba z dvema postelama stane 800 do 1200 Din, tako da vsak slušatelj lahko stanuje skupno s svojim tovarišem v isti sobi za 400—600 Din mesečne stanarine. Beograjčani radi sprejemajo Slovence na stan; ne vem zakaj, mislim pa, ker smatrajo Slovence poštenim.

Naročnike za 9. številko Zvončka nam javite zanesljivo do 20. t. m.

Druga težkoča je hrana. Uradniških menz ni, dijaških še manj. Preostala jedi no gostilna. Abonma za kosilo in večerjo je 500—700 Din. Zajutrek si mora vsak sam oskrbeti, kakor ve in zna.

Suma summarum. Za hrano in stanovanje 1000—1300 Din. Ki jih je treba vedno vnaprej plačevati. Za ostale stroške ostaja najmanj 300 Din. Seveda je

odvisna višina te vsote od službene dobe. Torej, materialno je mogoče izhajati z našo plačo v Beogradu.

Zato vrzimo vse predsodke, ki nas zadržujejo od Beograda ter se udeležimo v večjem številu razpisa za beograjsko Višjo pedagoško šolo.

Molislav Rudež.

RADOSLAV KNAFLIČ:

Proglas-Deklaracija.

(Konec.)

Pregled.

Iz doslej rečenega izvajam sledeče trditve:

1. Ta proglas (deklaracija) o bistvu, nalogah in smeri stanovske politike ima v sebi sicer mnogo dobrega, toda še več slabega. On daje v obraz našo učiteljsko — narodopisno in narodno politično zgodovino.

2. Proglas vsebuje v svojem III. členu določbo, ki proglašuje, da morajo biti stanovske koristi vedno v skladu z narodovo koristjo, v nekajih ostalih členih pa temu skladu nasprotuje zlasti ga onemogoča z razpolitičenjem.

3. Proglas hoče stanu koristiti, a ta svoj namen onemogoča sam s tem, da nam pod zastavo razpolitičenja jemlje iz rok najizdatnejše sredstvo — stanovsko in narodno politiko.

4. Proglas zahteva od nas politično zrelost (člen VI.) ne dovoljuje pa nam z razpolitičenjem niti načina niti sredstev si to zrelost gojiti in pomnoževati.

5. Proglas zavrača v svojem VI. členu popolno politično in duhovno ujedinenje našega stanu v mišljenju, s čimer priznava obstoj več organizacij našega stanu v državi, ki niso z nami ujedinjene, s tem nasprotuje sam sebi v II. členu, v katerem zahteva samo eno stanovsko organizacijo za celo državo.

6. Podcenjuje delo dosedanjih mnogozasluznih stanovskih organizatorjev s tem, da hoče v VII. členu prelomiti z njihovimi dosedanjimi preizkušenimi izročili (tradicijami) ter sega v tem členu v nedosegljivo višino nemožnosti, zahtevajoč take uspehe, ki presegajo v bližnji bodočnosti naše duševne in telesne (fizične) moči.

7. Globokomisleče v znanosti političnih strok izključuje v IX. členu posredno iz vodilnih mest organizacije ter izroča njeno upravo i vodstvo v politično manj večje roke. S tem členom izključuje tudi možnost, da bi se organizovan učitelj mogel potegovati za poslanski mandat v narodno skupščino oziroma se posvetiti delovanju kolega političnega društva ali političnega telesa (občine, sreza itd.).

Splošne vesti.

— Razpis služb v ljubljanski oblasti. Pravkar je izdala prosvetna uprava obširen razpis služb za šolske uravnatelje, učitelje in učiteljice, učitelje srbohr-

vaščine v sledečih okrajih: Brežice na 14 šolah, Črnomelj na 12 šolah, Kamnik na 15 šolah, Kastav na 4 šolah, Kočevje na 20 šolah, Kranj na 20 šolah, Krško na 22 šolah, Laško na 7 šolah, Litija na 14 šolah, Ljubljana okolica na 20 šolah, Lo-

mogoč za delo, če si — poštenjak.

Pa je drugače — čisto drugače!

Stoji pred zrcalo! Glej svoj obraz, pa priznati moraš samemu sebi: »Krinko nosim; poteze, ki jih kaže steklo, niso izrodek poštenosti, so le izrodek hlinavstva, zahrbtnosti.«

Vsa iskrenost, ki jo vidiš, je navidezna; tvoja odkritosrčnost navidezna; vse je le igra, zakaj le na jeziku imaš molitev, v srcu pa je kvanta... Ali pa si otrok tistega dela mase, ki kriči: »Tudi meni je lena kadrilja imenitnejša stvar od vseh teh očitnih komedij.«

Kaj pa Cankar?

Pravičen sodnik ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Neizprosni in vendar dobrotljivi. Saj poreče v »Hlapcu Jerneju«: »Razorana njiva so vaša srca, naj pade seme vanjo, da bo kličlo in zorelo nekoč! Nič ne škodi, če ste veseli in razposajeni; tistega se boji ti ki mrko gleda in počasi hodi!

Pa vseeno smo ga sovražili, ga zamerjali in ga zamerjamo še danes, zakaj neprijetno je gledati karikaturu lastnega jaza; neprijetno, boleče je, čitati besede, ki si jih sam govoril in pisal, ki so verna slika tvoje notranjosti.

Marsikdo od nas bo dejal: »Bilo je in minilo je. Drugi so krivi da se je greh razpasel in vgnezdil v naši duši. Hoteli so nas take: posebejleno ponižnost so hoteli; pokorili smo se. Pa, za-

gates na 3 šolah. Novo mesto na 26 šolah, Radovljica na 13 šolah. Prošnje je vložiti pri šolskem upravitelstvu najkasneje do 20. maja 1926. Podrobnosti so razvidne iz »Uradnega lista«.

Redek spominski dan je obhajal v Kandiji tov. J. Leban 21. t. m. Ta dan je izpolnil 71. leto svojega življenja in 56-letnico, kar deluje literarno. Slučaj je nanese, da sem ga obiskal prav omenjenega dne v kandijski bolnici, kjer živi osivel naš tovariš osamel in zapuščen kot gost usmiljenih bratov. Našel sem ga pri delu za pisalno mizo in mi je povedal, da piše zdaj po naročilu Mohorjeve družbe na Gorškem in pripravila zopet nekaj prispevkov za »Zvonček«. Na vprašanje, ali se ga je kdo spomnil tega dne na ta ali oni način, je zamahnil z roko ter z bridkim usmevom rekel: »Nič, prav nič! Pričakoval sem nekaj takega, pa mi je nade so me varale...« Nato mi je na mojo prošnjo pokazal red sv. Save Potožil mi je, da neka njegova prošnja že nad dve leti leži nerešena v Beogradu. Potem mi je pravil o sramotno nizki kronski (!) pokojnini katero uživa ter poudaril: »Tako se nam godi učiteljem-penzionistom! Ob teh prejemkih ni moremo ne živeti, ne umreti!« — Naposled mi je povedal, da tov. Fr. Erjavec in Fleré pripravljata njegovo »Antologijo«.

— UČITELJSKI ZDRAVILIŠKI DOM V ROGAŠKI SLATINI. Poročilo o VI. rednem občnem zboru v 16. številki »Učit. Tovarisa« se popolnoma v toliko, da je pristopilo kot član zadrugi tudi »Litjsko učiteljsko društvo«. Pogreša se še 19 društev, ki se tem potom ponovno vabijo k pristopu. Delež znaša 250 Din, vstopnina 25 Din. Dopisi in vprašanja je pošiljati na naslov sedanjega načelnika zadruge Antona Gnusa, šolskega ravnatelja v pok. na Dolu pri Hrastniku.

— Upokojen učitelj išče hrano in stanovanje pri kakem tovarišu v mestu ali na deželi. Ponudbe s pogoji na upravo pod šifro »Upokojenec«.

— Društveni blaginiki! Zapadel je že drugi obrok članarine. Storitve svojo dolžnost napram poverjeništvu!

— Naročnike »Zvončka« opozarjamo, da se bliža letnik 1925/26. h koncu. Prispevki na dolžni naročniki pa zadnji čas le po malem prihajajo. Dasi smo vsem dolžnikom ustavili list s sedmo številko, vendar ne reagirajo na ta naš dovolj resen opomin. Ali moramo res že v vsaki številki »Učit. Tovarisa« tarnati in moledovati? Malo več reda v naše vrste, potem bo tudi gmojni efekti »Zvončka« drugačen.

— Mladinske knjižnice, ki jo izdaja v Celju prof. Holec, je pravkar izšel II. zvezek. Vsebinsko je nadaljevanje prvega in obsega dve zanimivi in živahni živalski povesti ameriškega pisatelja E. S. Thompsona. Opremljen je prav lepo in ceno — 12 Din — nizka. V sedanjih dobi, ko se za mladino tako malo piše, bo prav prišel in upati je, da najde tisti odziv, kakor ga je dobil prvi.

hvalien Bog, minul je čas in s časom smo pokonali vse pregrešnosti!

Resnično: Daleč za nami so ona nesrečna leta, ko je dolini šentilorski gospodar kruti despot a s časom nismo pokonali greha. Nasprotno! Danes boli kot kedaj potrebe je treba klicati v spomin Cankarjeve besede iz »Hlapcev«: »Kdor tiho lazi in samotno nrede... kam pač bo zlezel in kaj bo spredel?« Čital sem te »Hlapce« kmalu nato, ko so bili izdani. Še študent sem bil. Tisti študent, ki je poln idealov ki komaj čaka, da bo planil med narod in mi zaklical: »Vaš sem, sprejmite me; prišel sem k vam, da vam ozdravim bolešt hladnim skelečo rano, da vas vodim, da rešim vašo kri pogube!«

Pa sem povesil glavo in se v duši razokljal; jezik na je govoril besede ki jih govori v »Hlapcih« župnik Jerman: »Isto pot boš hodil — moral boš hoditi!« Zakaj, zapisano je od vekomaj: »Da hlapec bodi hlapec in poslušen gospodarju.«

In sem se bridko nasmehnil in s strahom vzkliknil:

»Nameril si se hlapce v ljudi izpreobračati?

pot je težavna in gre v kolobaru, nikoli je ne boš premeril do konca... nihče je še ni.«

Jasno, čisto jasno sem si predstavljati bodočo tovarišijo. Videl sem Komarja, ki je poln navdušenja za vsako no-

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana. Poljanski nasb 10/21 pošlje vsakemu naročniku »Učit. Tovarisa« zanimiv cenik brezalkoholne. Zahtevajte ga takoj: ne bo Vam žal!

Učiteljski pevski zbor.

POZIV TOVARIŠICAM IN TOVARIŠEM!

Pevski zbor slov. učiteljstva imamo, njegova organizacija je trdno izpeljana, njegov prvi nastop je pokazal lepe zmožnosti in krepko voljo: no začrtani poti neomajno dalje!

Zrvice, ki jih zahtevajo od članov in članice priprave, so tako velike, da jih ne bodo mogli sami vsi trpeti. Samo za vožnjo plačajo ob vsakem tečaju 3000 Din; poleg tega še za hrano. Teh ogromnih stroškov ne zmorejo člani in članice, zato je sveta dolžnost nas vseh, da sodelujemo in žrtvujemo vsak po svoji moči za čast, ponos in ugled zavednega slov. učiteljstva.

Da bi olajšal breme tovarišem pevcem in tovarišicam pevkam je sprejel odbor v poslovniki tudi:

1. podporne članice učitelje, ki plačajo mesečno 1 Din, ali letno 12 Din;

2. podpornike neučitelje, ki plačajo letno najmanj 50 Din;

3. ustanovnike, ki plačajo ustanovnine enkratni znesek 500 Din.

Odbor poziva požrtvovalno slovensko učiteljstvo, da ga podpira in ne dopusti, da bi zbor moral vsled emotivnih težav zastati na svoji poti. Zato prosimo, naj pristopi vsak tovariš in tovarišica kot podpornik (mesečno 1 Din). Vsakdo pa si naj prizadeva dobiti čimveč podpornikov neučiteljev (letno 50 Din) in ustanovnikov (enkratni znesek 500 Din).

Posebno vabimo učiteljska društva, naj vsa pristopijo med ustanovnike. Nalopši zveled naj nam bo učiteljsko društvo za okraj Laško, ki je postalo v prvem tednu po koncertu naš prvi ustanovnik.

Tovariši in tovarišice! Podpirajte nas! Vračali Vam bomo naklonjenost z leno slovensko pesmijo in pomogli z njo k večji veljavi našemu stanu, pesmi sami in naši domovini. Odbor.

Prirodopisne zbirke.

(Dalie.)

Nadišča in lov v sladkih vodah.

Prej smo že dali navodila za prvi začetek, zdaj naj slede v popolnem obsegu:

Sladkovodne melhužce najdemo povsod v velikem številu. Če si želimo bogatega lova je potrebno za ta lov posebno orodje: vreči podobna mreža, prišita na izredno močan železen obroč, ki se da natakčiti na palico. Mreža je iz naimočnejšega stramina, ob obroču obrobljena s platnom.

V studencih s peščenim dnom zastavimo vodi pot s svojo mrežo, zadelamo vse prehode ob strani in nato nad mrežo razrežemo strugo studenca, premešavamo kamne in kamenčke v njem:

notarijo (katero mu vselej posebej vcepi pijača): videl sem ga — plašč je, se po vetru obrača. V kotu konferenčne sobe sem zagledal hvastjo, hlapca farovža: govoril sem z Minko ki je doma pol ure stala pred ogledalom in se učila pravilno izgovarjati pozdrav »Hvalien bodi Jezus Kristus« in čul sem polizane besede gospoda nadučitelja ki je ves ginjen ieciljal v konferenčni sobi visoko pesem, katero je memoriral vso dolgo noč, na to le zato, da na najdostopnejši način počasti vstopivšega župnika:

»Gospod župnik pozdravlja vas odkritosrčno naš učiteljski zbor. Pozdravlja zastopnika cerkve, tiste cerkve, kateri je takorekoč po naruri in v prvi vrsti izročena vzgoja naše mladine...« In pljunil sem v stran...

In zopet: razveselil me je razoran Jermanov obraz! Teh potez ni začrtalo v tvoje lice hinavstvo, zahrbtnost neiskrenost, potuhljenost! Ne! To so sledovi viharjev, boja — odkritega boja. Vzhlubil sem ta obraz in odločil sem se, da hodim njegovo pot, a zajedno sem se vprašal: Koliko jih je? Žalostno sem si odgovoril zne besnimu besede:

»Ein Fichtenbaum steht
einsam auf kahler Höh'...«

Zakaj glej jih po vrsti: Komar, Hvastja, Minka, Genj in zlodei vidi, koliko in kaj ko so jih krstili po vrsti vse tiste hlapce.

(Dalie prihodnjič.)

LISTEK.

VACLAV DRŽAJ:

Cankar in mi.

Šesto leto teče, odkar smo ga izročili materi zemlji in vendar še živi, še govori še ima v roki svoj bič. Neizprosno biča; ozirajoč se ne na levo ne na desno. Sprejmi romar doline šentilorske, kar ti gre! Če bi zaslužil šmarno petico, dal bi jo, ker pa si slab v svoji duši, ne boš obdarovan ž njo; dal ti bom zaslužen: bič je tvoje plačilo, saj si ga spoznal že v zibel!

Spominjam se časov, ko je učiteljsvo sovražilo vse, kar je Cankarjevega. Morda je imelo razlogov?

Da imeli so jih, imamo jih še danes. In prav zato, ker so bili razlogi, ker jih imamo še danes prav zato, ker je pisal resnico:

»Namen umetnikov je bil od nekdaj, je, ter ostane, da naturi takorekoč ogledalo drži: kaže čednosti, ni prave črte, sramoti ni pravo obličje, stoletju in telesu časa odtis nje prave podobe.«

Prav zato smo ga sovražili, smo zamerjali vse kar je bilo njegovega in isto delamo še danes, le v malo manjši meri.

Resnica je kruta. Zlodievo žge v duši. Tako žge, da ti skeleče rane jemljejo vso odporno silo, da postaneš ne-